

EXPUNERE DE MOTIVE

În perioada dezetatării economice de după 1989, climatul social din țara noastră s-a caracterizat nu atât prin efectele în general pozitive ale competiției, ci, mai ales, prin costurile sociale extrem de dureroase ale tranziției. A avut loc scăderea accentuată a nivelului de trai pentru partea cea mai importantă a populației, diminuarea puterii de cumpărare însemnând, practic, sărăcirea continuă și marginalizarea socială a acesteia.

Mulți dintre cetățenii țării au parcurs toate sau unele din etapele unui traseu social caracterizat prin:

- imposibilitatea obținerii unui loc de muncă sau pierderea celui existent;
- imposibilitatea achiziționării unei locuințe decente sau pierderea celei existente;
- dificultăți din ce în ce mai mari în accesul la serviciile de sănătate;
- acces din ce în ce mai greu la educație, cultură, sport, turism, etc.

Statisticile oficiale indică faptul că în ultimii doi ani nivelul de trai al populației a scăzut cu peste 30%. În aceste condiții, pentru acea parte a populației denumită generic “cea mai defavorizată” sărăcia a redus substanțial, până la anulare, posibilitatea de valorificare a drepturilor fundamentale.

Ca garant al respectării acestor drepturi și ca garant al solidarității naționale, în cadrul politicilor de asistență pentru cei aflați în momente sau

perioade dificile, statul trebuie să adopte măsuri care să determine ieșirea cetățenilor din aceste situații în cel mai scurt timp posibil.

În acest sens, proiectul de lege cuprinde prevederi referitoare la:

1. garantarea accesului la un loc de muncă, la o locuință, la asistența de sănătate, la educație.

Accesul la un loc de muncă al tinerilor în vârstă de 16-25 ani aflați în dificultate și confrunțați cu riscul excluderii profesionale este asigurat pe mai multe căi: acompaniament personalizat, consiliere profesională și mediere din partea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, plasarea în muncă la un angajator desemnat de agenție, în baza unui contract de solidaritate.

Prioritari la încheierea contractelor de solidaritate vor fi: tinerii care provin din serviciile descentralizate de ocrotire a copiilor, tinerii familiști sau singuri cu copii în întreținere.

Pentru facilitarea accesului la o locuință al persoanelor în vârstă de până la 35 ani aflați în imposibilitatea cumpărării unei locuințe cu forțe proprii, prin proiectul de lege se prevede constituirea unui fond special la bugetul de stat din care să fie acoperit integral avansul din suma datorată.

Modul de rambursare a avansului va fi stabilit prin Normele metodologice de aplicare a legii.

Fondul respectiv se propune a fi constituit din subvenții de la bugetul de stat, din bugetele consiliilor județene, respectiv al Consiliului General al Municipiului București, o taxă asupra locuințelor neocupate, altele decât cele de domiciliu, donații, sponsorizări etc.

Prioritatea dobândirii unei locuințe, în condițiile prezentate, revine tinerilor care provin din serviciile descentralizate de ocrotire a copiilor și familiștilor în vârstă de până la 35 ani cu copii în întreținere.

Accesul la asistența de sănătate va fi garantat pentru toate persoanele care au dreptul la venitul minim garantat. Personalul medical din unitățile care asigură asistență de sănătate publică este obligat să asigure asistență medicală de urgență și curativă. Cheltuielile urmează a fi suportate de la bugetul de stat.

Pentru accesul la educație al copiilor de vârstă școlară care fac parte din familii care au dreptul la venitul minim garantat și au doi sau mai mulți copii în întreținere, aceștia vor beneficia de bursă de școlarizare, pe tot parcursul anului de învățământ.

În vederea pregătirii anului școlar (cumpărarea de îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite și manuale), prin proiectul de lege se propune acordarea în avans, în luna august, a 40% din cuantumul anual al bursei școlare.

Tinerii care frecventează forme de învățământ preuniversitar și universitar ale căror familii au dreptul la venitul minim garantat vor beneficia de burse de continuare a studiilor, cu condiția participării la cursuri și a obținerii baremurilor de promovare.

Respectivii elevi și studenți vor putea merge gratuit în tabere de odihnă sau instruire, dacă vor obține rezultate deosebite în procesul de învățământ.

Bursele școlare și de continuare a studiilor vor fi acordate de la bugetul de stat, iar nivelul minim al acestora va acoperi cel puțin costurile cazării și mesei în cămine, internate și cantine. Cuantumul lor se va stabili anual prin hotărâre a Guvernului.

2. măsuri pentru prevenirea și combaterea marginalizării sociale, care constau în:

- identificarea de către consiliile locale a persoanelor și familiilor care se găsesc în situație de marginalizare socială;

- o intervenție eficace în favoarea celor aflați în situații de urgență din punct de vedere social. Astfel, este prevăzută posibilitatea menținerii accesului la apă, energie electrică, gaze, termoficare etc, prin încheierea de convenții între consiliile locale și furnizorii de servicii prin care cele dintâi se angajează să suporte o parte din datoriile pe care le au persoanele și familiile marginalizate;

- prevenirea evacuărilor din locuințe și modificarea sau îmbunătățirea procedurii de vânzare a locuințelor în scopul eliminării posibilității de achiziționare a locuințelor la un preț mult mai mic decât cel practicat pe piața liberă, situație determinată de lipsurile materiale cu care se confruntă vânzătorul;

- îmbunătățirea acțiunii statului în domeniul combaterii marginalizării sociale, în principal prin obligativitatea alocării unui anumit procent din PIB.

A. Reglementări comunitare avute în vedere la elaborarea proiectului de lege

La elaborarea proiectului de lege au fost luate în considerare prevederile Rezoluției nr.89/1031 (01) a Consiliului și a miniștrilor afacerilor sociale reuniți în cadrul Consiliului din data de 29.09.1989 privind combaterea excluderii sociale, dispozițiile acestei reglementări fiind transpuse în proiectul de lege alăturat.

B. Instrumente juridice internaționale avute în vedere la elaborarea proiectului de lege

La elaborarea proiectului de lege au fost avut în vedere prevederile Convenției OIM nr.117/1962 privind obiectivele și normele de bază ale politicii sociale.

Proiectul de lege ia în considerare prevederile articolului 30 – „Dreptul la protecție împotriva sărăciei și excluderii sociale” - al Cartei Sociale Europene revizuite, prin care părțile contractante se angajează să ia măsuri în cadrul unei abordări globale și coordonate pentru promovarea accesului efectiv în special la angajare, locuință, formare, învățământ, cultură, asistență socială și medicală a persoanelor care se găsesc sau care riscă să se găsească într-o situație de excludere socială sau de sărăcie și a familiilor acestora.

Față de cele arătate, a fost elaborat proiectul de Lege privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale, pe care îl supunem Parlamentului, spre aprobare.

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRU
ADRIAN NASTASE